

ДИРЕКТОРАТ
ЦИВИЛНОГ
ВАЗДУХОПЛОВСТВА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

**УПУТСТВО ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ УРЕДБЕ (ЕУ) 2016/539 ОД 6. АПРИЛА 2016.
ГОДИНЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ВЕЗИ СА ОБУКОМ ПИЛОТА И
ПЕРИОДИЧНИМ ПРОВЕРАМА ЗА ПРАВА КОРИШЋЕЊА НАВИГАЦИЈЕ
ЗАСНОВАНЕ НА МОГУЋНОСТИМА ВАЗДУХОПЛОВА (РВН)
ДЦВ-ПЕЛ-УП-001**

САДРЖАЈ

А. ОПШТЕ	4
1. Сврха упутства	4
2. Законски основи.....	4
3. Регулаторни захтеви	4
4. Разјашњење терминологије.....	5
5. Одредбе и захтеви Уредбе Комисије (ЕУ) 2016/539 од 6. априла 2016. године, транспоноване у Правилнику о изменама и допунама Правилника о летачком особљу („Сл. гласник” РС број 37/18).....	6
6. Тумачења и упутства за примену	7
7. Стратегија Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије.....	7
8. Рокови за имплементацију PBN	8
Б. ПРИЗНАВАЊЕ ОСПОСОБЉЕНОСТИ ЗА PBN ИМАОЦИМА ОВЛАШЋЕЊА ЗА ИНСТРУМЕНТАЛНО ЛЕТЕЊЕ (IR)	9
9. Признавање претходног искуства	9
10. Начини добијања PBN права.....	10
Ц. ОБУКА ЗА PBN И ОДРЖАВАЊЕ ПРАВА	11
11. Центри за обуку.....	11
12. Ваздухоплови и уређаји за обуку	11
13. Инструктори	12
14. Испитивачи	12
15. Провере стручности за PBN право	13
16. Уписивање PBN права	13
17. Одржавање PBN права после 25.08.2020	13
ПРИЛОЗИ.....	14
ОБРАСЦИ	14

ДИРЕКТОРАТ
ЦИВИЛНОГ
ВАЗДУХОПЛОВСТВА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

**УПУТСТВО ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ УРЕДБЕ (ЕУ)
2016/539 ОД 6. АПРИЛА 2016. ГОДИНЕ У РЕПУБЛИЦИ
СРБИЈИ У ВЕЗИ СА ОБУКОМ ПИЛОТА И
ПЕРИОДИЧНИМ ПРОВЕРАМА ЗА ПРАВА
КОРИШЋЕЊА НАВИГАЦИЈЕ ЗАСНОВАНЕ НА
МОГУЋНОСТИМА ВАЗДУХОПЛОВА (РВН)**

ДЦВ-РЕЛ-УП-001
CAD-PEL-UP-001

А. ОПШТЕ

1. Сврха упутства

- 1.1. Ово упутство издаје се само у сврху информисања и не мења важеће прописе. Уколико постоји нека сумња, меродавни су важећи прописи.
- 1.2. Упутство је намењено имаоцима Сертификата ваздухопловног оператора АОС, центрима за обуку летачког особља (АТО), инструкторима и испитивачима, као и свим пилотима који су имаоци овлашћења за инструментално летење (IR), а чије дозволе су издате од стране Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије.

2. Законски основи

- 2.1. Правилник о летачком особљу („Сл. гласник РС” бр. 33/13) којим се преузимају Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 1178/2011 и 290/2012.
- 2.2. Правилник о летачком особљу („Сл. гласник РС”, бр. 33/13 и 61/15) којим се преузимају Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 1178/2011, 290/2012, 70/2014, 245/2014 и 445/2015.
- 2.3. Правилник о изменама и допунама Правилника о летачком особљу („Сл. гласник РС”, бр. 37/18) којим се преузима Уредба Комисије (ЕУ) бр. 2016/539 од 08. априла 2016. године.
- 2.4. Прихватљиви начини усаглашавања и упутство – Part – FCL;
- 2.5. Прихватљиви начини усаглашавања и упутство – Part – FCL, Измена 1
- 2.6. Прихватљиви начини усаглашавања и упутство – Part – ORA
- 2.7. Прихватљиви начини усаглашавања и упутство – Part – ORA, Измена 1
- 2.8. Прихватљиви начини усаглашавања и упутство – Part – ORA, Измена 2
- 2.9. Прихватљиви начини усаглашавања и упутство – Part – ORA, Измена 3

3. Регулаторни захтеви

- 3.1. Поред садашњих прописаних услова за стицање овлашћења за инструментално летење (IR) према конвенционалним правилима IFR-а, уведени су додатни услови за обуку и провере како би се обезбедило да пилоти могу да користите навигацију засновану на могућностима ваздухоплова у свим фазама лета (Performance Based Navigation - PBN).
- 3.2. У ту сврху усвојена је промена у европском законодавству, увођењем Уредбе Комисије (ЕУ) 2016/539 о измени и допуни Уредбе (ЕУ) бр. 1178/2011, која дефинише услове за обуку пилота, провере и рутинску верификацију за навигацију

засновану на могућностима ваздухоплова (PBN), која је ступила на снагу 8. априла 2016. године.

3.3. Уредба Комисије (ЕУ) 2016/539 од 6. априла 2016. године је транспонована у Правилнику о изменама и допунама правилника о летачком особљу („Сл. гласник РС” број 37/18).

4. Разјашњење терминологије

Израз *PBN* право („*PBN privileges*”) се користи у Уредби 2016/539, али није законски дефинисан.

4.1. У циљу потпунијег разумевања и коришћења термина који се односе на PBN право, у Прилогу 1, Анекс I, у FCL.010 Правилника о летачком особљу, после дефиниције „Тип ваздухоплова” додате су следеће дефиниције:

„**Угловна операција**” означава операцију инструменталног прилаза у којој се највећа дозвољена грешка/одступање од планиране путање изражава као отклон показивача на индикатору одступања од задате путање лета (*Course Deviation Indicator, CDI*) или на еквивалентном показивачу у пилотској кабини.

„**Линеарна операција**” означава операцију инструменталног прилаза у којој се највећа дозвољена грешка/одступање од планиране путање изражава у јединицама дужине, нпр. у наутичким миљама за латерално одступање од задате путање лета.

„**LNAV**” означава латералну навигацију.

„**LPV**” означава перформансе локалајзера са вертикалним вођењем.

„**Навигација заснована на могућностима ваздухоплова (PBN)**” означава просторну навигацију засновану на захтеваним навигационим могућностима ваздухоплова који лете дуж *ATS* рута, у поступку инструменталног прилажења или у одређеном ваздушном простору.

„**RNP APCH**” означава *PBN* спецификацију која се користи за операције инструменталног прилаза.

„**RNP APCH операција до LNAV минимума**” означава операцију дводимензионалног инструменталног прилаза за који се латерална навигација заснива на позиционирању *GNSS*.

„**RNP APCH операција до LNAV/VNAV минимума**” означава операцију тродимензионалног инструменталног прилаза за коју се латерално вођење заснива на позиционирању *GNSS*, а вертикално вођење омогућава *Baro VNAV* функција или позиционирање *GNSS* који укључује *SBAS*.

„**RNP AR APCH**” означава навигациону спецификацију која се користи за операције инструменталног прилаза које захтевају посебно одобрење.

„**Операција тродимензионалног (3D) инструменталног прилаза**” означава операцију инструменталног прилаза у којој се примењује и латерално и вертикално вођење ваздухоплова.

„**Операција дводимензионалног (2D) инструменталног прилаза**” означава операцију инструменталног прилаза у којој се примењује само латерално вођење ваздухоплова.

„VNAV” означава вертикалну навигацију”.

5. Одредбе и захтеви Уредбе Комисије (ЕУ) 2016/539 од 6. априла 2016. године, транспоноване у Правилнику о изменама и допунама Правилника о летачком особљу („Сл. гласник” РС број 37/18).

5.1. Члан 5а: Овлашћење за инструментално летење са правом навигације засноване на могућностима ваздухоплова

„Пилот може да лети у складу са навигационим поступцима заснованим на могућностима ваздухоплова након што, у оквиру овлашћења за инструментално летење (IR), стекне право навигације засноване на могућностима ваздухоплова (у даљем тексту: PBN право).

Пилот стиче PBN право након што испуни следеће захтеве:

- 1) заврши теоријску обуку, укључујући *PBN*, у складу са FCL.615 Анекса I (*Part-FCL*);
- 2) заврши практичну обуку, укључујући PBN, у складу са FCL.615 Анекса I (*Part-FCL*);
- 3) положи практичан испит у складу са Додатком 7 Анекса I (*Part-FCL*) или практичан испит или проверу стручности у складу са Додатком 9 Анекса I (*Part-FCL*).

Захтеви из става 2. тач. 1) и 2) овог члана су испуњени када надлежна ваздухопловна власт процени да је стручна оспособљеност стечена кроз обуку или познавање *PBN* операција једнака стручној оспособљености стеченој кроз обуке из тач. 1) и 2) и када пилот на задовољавајући начин прикаже такву оспособљеност испитивачу током провере стручности или практичног испита из става 2. тачка 3) овог члана.

Након завршетка практичног испита или провере стручности из става 2. тачка 3) овог члана податак о успешно демонстрираној процени стручне оспособљености за *PBN* право се уписује у књижицу летења пилота или у еквивалентни документ и потписује од стране испитивача који је спровео практичан испит или проверу стручности.

Пилоти који поседују овлашћење за инструментално летење (*IR*) без *PBN* права могу да лете само на рутама и прилазима за које се не захтева *PBN* право и за обнову њиховог овлашћења за инструментално летење (*IR*) до 25. августа 2020. године се неће захтевати елементи који се односе на *PBN*, а након тог датума *PBN* право ће се захтевати за свако овлашћење за инструментално летење (*IR*).”

5.2. Члан 12. став 6: „Центри за обуку пилота су дужни да најкасније до 25. августа 2020. године обезбеде да програм обуке за инструментално летење (*IR*) укључује обуку за PBN право која је у складу са захтевима Анекса I (*Part-FCL*) Прилога 1. овог правилника”.

6. Тумачења и упутства за примену

- 6.1. Одредбе Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 2016/539 се примењују од 25. 08. 2018. године, што значи да од тог датума операције PBN, укључујући RNP прилазе, могу да врше само пилоти који имају овлашћење за инструментално летење, са проширеним правом за PBN, у складу са Уредбом (ЕУ) бр. 2016/539.
- 6.2. Пилоти који поседују овлашћење за инструментално летење (IR) без PBN права могу да лете само на рутама и прилазима за које се не захтева PBN право.
- 6.3. Имаоци овлашћења за инструментално летење (IR) које су стекли пре 25.08.2018.године, морају да заврше PBN обуку најкасније до 25.08.2020. године.
- 6.4. Имаоци овлашћења за инструментално летење (IR) које су стекли пре 25.08.2018.године, а желе да лете према PBN поступцима морају пре започињања летења по PBN поступцима да заврше PBN обуку.
- 6.5. Уредба (ЕУ) бр. 2016/539 даје могућност надлежној ваздухопловној власти да пилотима који имају искуство у летењу према PBN поступцима, на основу процене, прихвати PBN оспособљеност у складу са захтевима Уредбе.

7. Стратегија Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије

Након већег броја одржаних састанака на нивоу Сектора за саобраћајну делатност, пловидбеност и ваздухопловно особље усвојени су закључци и донесена стратегија ДЦВ РС за имплементацију Уредбе Комисије (ЕУ) 2016/539 од 6. априла 2016. године, транспоноване у Правилнику о изменама и допунама Правилника о летачком особљу („Сл. гласник” РС број 37/18):

- Имаоцима овлашћења за инструментално летење (IR) који су стекли искуство у примени PBN поступака кроз летење код оператера или у одобреном центру за обуку (АТО) биће призната оспособљеност за PBN право;
- Имаоци (IR) овлашћења које су стекли без обуке за PBN права до 25.08.2018.године а немају искуства у примени PBN поступака, морају да заврше PBN обуку најкасније до 25.08.2020. године;
- Имаоци IR овлашћења које су стекли до 25.08.2018.године, а желе да лете према PBN поступцима морају пре започињања летења по PBN поступцима да заврше PBN обуку;
- Инструкторима који имају искуство у летењу према PBN поступцима биће призната PBN оспособљеност у складу са Уредбом (ЕУ) број 2016/539 и право да спроводе обуку за стицање овлашћења за инструментално летење или овлашћења за летење на типу, укључујући део који се односи на PBN;
- Испитивачима који имају искуство у летењу према PBN поступцима биће призната PBN оспособљеност у складу са Уредбом (ЕУ) број 2016/539 и право да спроводе практичне испите и провере стручности у делу који се односи на PBN;
- Због увођења PBN неопходно је прилагодити одређени број програма обуке према захтевима Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 2016/539 и амандмана бр. 4 Acceptable Means of Compliance (AMCs) and Guidance Material (GM) Part-FCL у делу који се односи на IFR

практичну обуку као и на предмет Радио-навигацију. Ове измене се односе на следеће програме обуке:

- АТР интегрисани програм обуке – Авиони
- АТР модуларни програм обуке – Авиони
- CPL/IR интегрисани програм обуке – Авиони
- АТР/IR интегрисани програм обуке – Хеликоптери
- CPL/IR интегрисани програм обуке – Хеликоптери
- IR(A) - Модуларни курс летачке обуке
- IR(H) - Модуларни курс летачке обуке
- Овлашћење за инструментално летење на рути - EIR
- Овлашћење за летење на типу авиона
- Овлашћење за летење на типу хеликоптера;
- Све обуке наведене у алинеи 6, а које су започете након 25.08.2018.године, морају да садрже *PBN* део програма обуке;
- Кандидати који су започели неку од наведених обука пре 25.08.2018.године моћи ће да заврше обуку по постојећем програму обуке (без *PBN* дела обуке) с тим што ће најкасније до 25.08.2020. године морати да заврше обуку за *PBN*;
- ДЦВ РС ће израдити апликацијске форме и листе, неопходне за примену Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 2016/539 и објављивати их на сајту.

8. Рокови за имплементацију PBN

- 8.1. Од 25. 08. 2018. године, операције PBN-а моћи ће да врше искључиво пилоти који имају IR овлашћење са проширеним правима за PBN у складу са Уредбом Комисије (ЕУ) бр. 2016/539.
- 8.2. Најкасније до 25.08.2020. године имаоци IR који нису обучени за PBN операције могу летети по правилима IFR. После тог датума, сваки ималац IR мора бити квалификован за летење по PBN спецификацијам.
- 8.3. Дана 26.08.2020, свим пилотима који не испуњавају захтеве Уредбе (ЕУ) бр. 2016/539 у погледу оспособљености за PBN, овлашћење за инструментално летење (IR) ће бити укинута.

Б. ПРИЗНАВАЊЕ ОСПОСОБЉЕНОСТИ ЗА PBN ИМАОЦИМА ОВЛАШЋЕЊА ЗА ИНСТРУМЕНТАЛНО ЛЕТЕЊЕ (IR)

9. Признавање претходног искуства

- 9.1. ДЦВ РС је анализирао претходно искуство пилота у PBN операцијама, стечено код оператера кроз одобрену обуку („conversion course”, "recurrent course"), као и искуство пилота ангажованих у спровођењу обука по одобреним програмима у центрима за обуку (АТО).
- 9.2. Пилоти који поседују овлашћење за инструментално летење (IR) садржано у дозволи изdatoј од стране ДЦВ РС и који су стекли оспособљеност у PBN операцијама пре датума примене Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 2016/539, кроз обуку или познавање PBN операција, се сматрају да испуњавају додатне услове у погледу оспособљености за PBN, се сматрају да испуњавају додатне услове у погледу оспособљености за PBN права.
- 9.3. Услов за признавање оспособљености је Изјава о оспособљености за летење у складу са навигационим поступцима заснованим на могућностима ваздухоплова (PBN), потписана и оверена од стране одговорног лица за обуку домаћег или страног оператера или центра за обуку (АТО) код којег је пилот ангажован или је био ангажован и код којег је завршио одобрену обуку за PBN права.
- 9.4. Образац Изјаве о оспособљености за летење у складу са навигационим поступцима заснованим на могућностима ваздухоплова (PBN) је доступан на сајту ДЦВ РС. Изјава мора да садржи меморандум оператера или центра за обуку (АТО) и да буде потписана од стране одговорног лица за обуку.
- 9.5. Самооспособљавање пилота неће бити прихваћено као доказ о оспособљености за PBN права.
- 9.6. Имаоцима овлашћења за инструментално летење садржаног у дозволи коју је издала страна држава, а који су ангажовани код домаћег оператера или центра за обуку ће морати да у својим дозволама, или пилотским књижицама, или у еквивалентном документу имају доказ о оспособљености за PBN права.
- 9.7. Пилотима који подносе захтев за валидацију дозволе у комерцијалне или некомерцијалне сврхе ће се признати обука за PBN код страног оператера или центра за обуку, али ће оспособљеност за PBN права морати да докажу на практичном испиту пред овлашћеним испитивачем ДЦВ РС.
- 9.8. Пилоти који нису обухваћени овом тачком ће се решавати „од случаја до случаја”, у директном контакту са Одељењем ваздухопловног особља.

10. Начини добијања PBN права

- 10.1. Пилотима који су завршили теоријску и практичну обуку за PBN права у складу са одредбама Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 2016/539 до 25.08.2020. године ће се признати захтеви за теоријску и практичну оспособљеност. За добијање PBN права пилоти ће морати да положе проверу стручности (LPC) или практични испит (ST) за стицање IR, који укључује 2D/3D PBN прилаз. Након тога ће бити испуњени услови за коришћење права према PBN принципима.
- 10.2. Прихватљиви начини за стицање или признавање теоријске и практичне обуке за PBN су следећи:
- Записи о теоријској и практичној обуци за стицање овлашћења за инструментално летење (IR), укључујући обуку за PBN; или
  - За имаоце овлашћења за инструментално летење (IR), без права за PBN: Потврда о завршетку курса додатне обуке за PBN у одобреном центру за обуку; или
  - Записи о теоријској и практичној обуци за стицање овлашћења на типу ваздухоплова (иницијално стицање или обнављања овлашћења), која је укључивала PBN операције, укључујући 2D / 3D прилазе; или
  - Оверена изјава од стране оператера или центра за обуку, код којег је пилот ангажован, или је био ангажован, у којој се потврђује да је пилот квалификован да обавља PBN операције и да извршава ова права док лети код оператера, односно у центру за обуку.
- 10.3. Пилоти из тачке 10.2, алинеа 2, ће морати да у одобреном центру за обуку заврше додатну теоријску и практичну обуку и то само делове који се односе на PBN, а потом да положе практичну проверу из делова који се односе на PBN.
- 10.4. Додатна теоријска обука за PBN обухвата програм из предмет Радио-навигација и то искључиво део који се односи на PBN (Поглавље 062.07).
- 10.5. Додатна практична обука мора да садржи један 2D (LNAV или LP) или један 3D (LPV или LNAV/VNAV) PBN прилаз. Обука се може спровести на одобреном и адекватно опремљеном FSTD и/или ваздухоплову.
- 10.6. Пилоти из тачке 10.2, алинеа 3, ће морати да заврше теоријску и практичну обуку у одобреном центру за обуку, а потом да положе практични испит или проверу стручности у складу са Додатком 9, укључујући и делове који се односе на PBN.

Ц. ОБУКА ЗА PBN И ОДРЖАВАЊЕ ПРАВА

PBN право се стиче кроз обуку за стицање овлашћења за инструментално летење или обуку за стицање (или обнову важења) овлашћења за летење на типу ваздухоплова. Спроводи се у одобреним центрима за обуку, у складу са одредбама Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 2016/539 и припадајућим прихватљивим начинима усаглашавања (АМС) и упутствима (GM).

Додатну обуку (тачке 9.4 и 9.5) за проширење права имаоцима овлашћења за инструментално летење (*IR*) на *PBN* операције може да спроводи одобрени центар за обуку или ималац сертификата *AOC* чији су програми обука усклађени са захтевима *Part – FCL*.

11. Центри за обуку

- 11.1. Центри за обуку пилота су дужни да најкасније до 25. августа 2020. године обезбеде да програм обуке за инструментално летење (*IR*) укључује обуку за *PBN* право која је у складу са захтевима Анекса I (*Part-FCL*) Прилога 1. Правилника о летачком особљу.
- 11.2. Да би испунили овај рок, детаљи таквих програма морају бити достављени Одељењу ваздухопловног особља, најкасније до краја радног времена у петак, 29. маја 2020. године, како би се омогућило адекватно време за преглед и одобравање програма обуке. Захтеви за одобравање послати након овог датума не могу се одобрити на време, како би се омогућио непрекидни наставак обуке.
- 11.3. Центри за обуку могу да понуде и додатну обуку за *PBN* право имаоцима овлашћења за инструментално летење, који су овлашћење стекли пре 25.08.2018. године, чија обука није укључивала обуку за *PBN*, и пре ступања на снагу Правилника о изменама и допунама Правилника о летачком особљу („Сл. гласник РС” бр. 37/18). Програм додатне обуке мора да садржи елементе наведене у тач. 9.4 и 9.5 и да буде одобрен од стране ДЦВ РС.
- 11.4. Сви програми обуке за стицање овлашћења за инструментално летење (*IR*), који започну након 25.08.2018. године морају да садрже и део који се односи на *PBN* право и да буду достављени ДЦВ РС на преглед и одобрење.

12. Ваздухоплови и уређаји за обуку

12.1. Центри за обуку морају да поседују одговарајуће опремљене ваздухоплове и уређаје за *PBN* обуку. Да би било могуће летети на *RNAV GNSS* прилазу, ваздухоплов и сви *GNSS* пријемници и други уређаји морају бити сертификовани у складу са важећим захтевима за пловидбу, према следећем:

- EASA AMC 20-27
- EASA AMC 20-28
- FAA AC 20-138
- FAA AC 90-105

12.2. Крајњи став о томе шта је потребно од доказа како би ваздухоплов био одобрен за *PBN* обуку треба да да Одељење пловидбености ДЦВ РС.

13. Инструктори

13.1. Инструктори практичне обуке

13.1.1. Инструктори који су квалификовани да врше обуку за стицање овлашћења за инструментално летење (FI са правом за IR, IRI, TRI) и који поседују овлашћење за инструментално летење (IR) садржано у дозволи изdatoј од стране ДЦВ РС, а који су стекли оспособљеност у PBN операцијама пре датума примене Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 2016/539, кроз одобрену обуку или познавање PBN операција, се сматрају да испуњавају додатне услове у погледу оспособљености за PBN, и могу да спроводе обуку за PBN права, након што им АТО или АОС изда изјаву о оспособљености за PBN права.

13.1.2. Инструктори који су квалификовани да врше обуку за стицање овлашћења за инструментално летење (FI са правом за IR, IRI, TRI) и који поседују овлашћење за инструментално летење (IR) садржано у дозволи изdatoј од стране ДЦВ РС а који немају искуство у PBN операцијама, мораће да заврше додатну теоријску и практичну обуку у центру за обуку, која се односи на PBN и да положи проверу стручности према Додатку 9 Правилника о летачком особљу, и то само оне делове који се односе на PBN. Након тога стичу право да спроводе обуку за PBN.

14. Испитивачи

14.1. Ималац сертификата испитивача мора бити квалификован за PBN, ако жели да врши провере и испите за PBN.

14.2. Ималац сертификата испитивача (TRE, IRE, SFE) изdatoг од стране ДЦВ РС, којем је оператер или центар за обуку код којег је ангажован изда Изјаву о оспособљености за летење у складу са навигационим поступцима заснованим на могућностима ваздухоплова (PBN), стиче право да спроводи испите и провере стручности, након што потписану и оверену изјаву достави Одељењу ваздухопловног особља.

14.3. ДЦВ РС ће, након прикупљених података, објавити листу овлашћених испитивача за спровођење провера стручности и практичних испита, укључујући PBN.

15. Провере стручности за PBN право

- 15.1. Проверу оспособљености кандидата за PBN врше овлашћени испитивачи (IRE или TRE) који су оспособљени за PBN операције.
- 15.2. Да би се стекла или одржавала PBN права, потребно је извршити минимално један 2D (LNAV или LP) или један 3D (LPV или LNAV / VNAV) прилаз, које се морају извршити на ваздухоплову. Када RNP APCH није могуће извршити на ваздухоплову, провера се врши на одговарајућем FSTD.
- 15.3. Након завршене теоријске и практичне обуке за PBN кандидати су дужни да положе проверу стручности у складу са Додатком 9 и то само делове који се односе на PBN поступке. Провера стручности се може полагати на одобреном и адекватно опремљеном FSTD и/или ваздухоплову.

16. Уписивање PBN права

- 16.1. Пилотима који испуњавају услове за проширење IR права на PBN операције подаци се уносе у летачку књижицу или други еквивалентни документ.
- 16.2. Пошто Уредба (ЕУ) бр. 2016/539 предвиђа да PBN право не треба да доведе до додатних административних послова, право PBN неће бити уписано у пилотску дозволу. Унос права ће се вршити тако што ће овлашћени испитивач, који је спровео проверу стручности или испит уписати у књижицу летења кандидата “PBN approved” са детаљима о врсти прилаза који су изведени током испита (нпр. LP – LNAV – LNAV/VNAV – LPV).

17. Одржавање PBN права после 25.08.2020

- 17.1. У складу са Уредбом (ЕУ) бр. 2016/539, свака провера стручности мора да садржи релевантне делове PBN операција и 2D / 3D прилазе.
- 17.2. Имаоци овлашћења за инструментално летење, са проширењем на PBN право, које су стекли на основу прихватања претходног искуства, или у току додатне обуке, ће након 25.08.2018. године у току редовних провера стручности бити проверавани у складу са Додатком 9 Правилника о летачком особљу.

ПРИЛОЗИ

ДЦВ РС ће објавити на свом сајту Додатак 7, Додатак 8 и Додатак 9 из Правилника о изменама и допунама Правилника о летачком особљу.

ОБРАСЦИ

ДЦВ РС ће, по потреби, развијати и објављивати и остале обрасце, упутства и обавештења, који ће бити доступни на сајту.